

Veiliger.

Werken aan een veilige regio

Hoogwater onder de loep

Veel meer ritten voor ambulances en meer meldingen meldkamers

Inwonersconsultatie
Kekerdome goed bevallen

Brandveilig
Leven flitsend van start

TERUGBLIK OP 2016

8 Eerste oefening GGB goed verlopen

18 Als het echt zwaar en complex is

26 Brandveilig

Inhoudsopgave

- 4 Hoogwater onder de loep
- 6 Nieuwe werkwijze ontsmetting geoefend
- 7 Nieuwe ambulancepost in Rumpst
- 7 Nieuw systeem voor alarmering bij crises
- 8 Eerste oefening GGB goed verlopen
- 10 Integraal werken? Samen sterker!
- 12 GRIP's
- 13 Arbeidshygiëne: materiaal, bewustzijn en gedrag
- 13 Niets gemist!
- 14 Inwonersconsultatie Kekerdome goed bevallen
- 16 Betere crisisbeheersing met Anaphem
- 16 Pilot Snel Interventie Voertuig afgerond
- 17 Meldkamers meer meldingen
- 17 Aandacht voor infectieziekten
- 18 Als het echt zwaar en complex is
- 20 Evenementenadviesing krijgt impuls
- 21 Evenementencoördinator GHOR
- 22 Nieuw bluspak uniforme uitstraling
- 22 Aanpak woningbrand vanuit risicobeheersing
- 23 Afscheid motoren
- 23 Systeemtest Geronimo
- 24 Veel meer ritten voor ambulances
- 25 Staat van de rampenbestrijding
- 25 Huiselijk geweld? Melden!
- 25 Met VIL sneller gevonden
- 26 Brandveilig
- 28 2016 topjaar Brandveilig Leven
- 29 Heumensoord: Sterk staaltje risicodenken
- 30 Oefenen in virtual reality én op straat
- 31 Rijles met toeters en bellen op de openbare weg
- 31 Apeldoorn here we come
- 31 Veiligheidsbureau en Bevolkingszorg
- 32 Feiten en cijfers

Colofon

© Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid
Wilt u iets uit deze uitgave
overnemen, dan is dat met
bronvermelding toegestaan.

Oplage
2.000 exemplaren

Coördinatie
Annemarie Koop

Eindredactie
Elise Overes

Redactie
Annemarie Koop
Arnie Loos
Elise Overes

Ontwerp en layout
Deel 2 ontwerpers

Fotografie
Cover: Hoogwater
bij Batenburg, Itsajoop
VRGZ, Erik le Blansch
(p. 11), Theo Bronts
(p. 20), Artur Hegemann
(p. 23 en 24),

Tom Hessels (p. 16 en 28),
Rutger Jongejan (p. 7),
Meesters Multi Media
(p. 12 en 27), Goedele
Monnens (p. 3 en 26),
Frans Spee (p. 6 en 31)
en Martijn van Wijlen
(p. 30 en 32).

'Veiliger. Terugblik
op 2016' is digitaal
beschikbaar via
www.vrgz.nl.
Wilt u een fysiek
exemplaar of wilt u
reageren op onze
Terugblik op 2016?
Mail dan naar
communicatie@vrgz.nl.

Werken aan een veilige regio

Veiliger.

Veiliger, veiliger, veiliger. Samen Gelderland-Zuid veiliger maken. Dat is onze missie. Ook in 2016 hebben we ons daar weer op vele fronten voor ingezet. Dat laten we u graag zien in deze terugblik op 2016.

In 2016 werkten we voor het eerst met een jaarthema. Prioriteit kreeg 'Hoogwater' omdat dit het grootste risico is binnen Gelderland-Zuid: het scoort hoog in het risicoprofiel op waarschijnlijkheid en impact, staat op de strategische agenda van het Veiligheidsberaad. Onder leiding van ons Veiligheidsbureau hebben al onze sectoren aan de uitwerking van het thema bijgedragen. Speciaal waren de realistische oefeningen bij een dijkdoorbraak en uniek was de inwonersconsultatie in Kekerdom. Het hele dorp werkte mee aan een schat aan bruikbare informatie.

Het jaarthema blijkt een mooi vliegwiel te zijn voor versterking van de integraliteit. Hierbij gaat het om het opzoeken van samenhang en het bundelen van krachten, binnen en buiten onze organisatie. Ook het jaarthema van 2017, 'Brand en verminderd zelfredzamen', gaat die verbondenheid versterken.

Verder hebben we fors ingezet op het verstevigen van de externe communicatie en de zelf- en samenredzaamheid. Het nieuwe brandweertema Brandveilig Leven had binnen no time een team van 100 ambassadeurs geworven, beroeps zowel als vrijwilligers, om mee te helpen voorlichting te geven over wat je kunt doen om brand te voorkomen. En ook de RedAlert, een tot voorlichtingsinstrument omgebouwde tankautospuit, voldoet heel goed: het voertuig trekt de aandacht op markten en braderieën en werkt uitstekend in combinatie met brand- en ontruimingsoefeningen.

De aanpak van de evenementenadvisering, het oefenen met het nieuwe model Grootchalige Geneeskundige Bijstand – met ruim 40 lotusslachtoffers een hele operatie – en de start van onderzoeksplatform Anaphem waren voor onze GHOR opvallende zaken.

Het aantal GRIP-incidenten is ongeveer gelijk aan dat van de afgelopen jaren. Een speciale GRIP2 was het uitvallen van onze meldkamer door technische werk-

zaamheden. Dankzij alert handelen van ons en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zijn er geen spoedeisende oproepen gemist.

Tot slot heeft Minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport extra geld ter beschikking gesteld voor de ambulancezorg. Dit was hard nodig, omdat in 2016 de vraag naar ambulanceritten in onze regio opnieuw was toegenomen.

Ook in 2017 gaan we weer voor veiliger! Dit doen we wederom op een alerte, daadkrachtige en betrouwbare wijze. Kernwaarden die bij ons passen. Daarnaast staat ons dit jaar een collegiale visitatie te wachten. Een instrument om als organisatie van te kunnen leren. Ik kijk ernaar uit!

Veel leesplezier,

Marijke van Veen

Directeur Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Hoogwater onder de loep

Risico's breed bekijken en onderzoeken

In het beleidsplan van de VRGZ zijn voor de komende vier jaar verschillende thema's benoemd:

2016
Hoogwater

2017
Brand en verminderd zelfredzamen

2018
Continuïteit

2019
Gevaarlijke stoffen

Door deze thema's in de volle breedte samen met onze crisispartners te bekijken en te onderzoeken willen we iedereen in de regio er beter op voorbereiden en de regio daarmee veiliger maken.

Redding auto te water zwembad Nijmegen-West

“Een nieuwe aanpak die heel goed is bevallen.” Zo kenschetst projectleider Marcel Meeuse de werkwijze rond jaarthema Hoogwater. “Hoogwater is stevig onder de loep genomen. Vanuit dit thema zijn verschillende activiteiten ingezet, alle met het doel als regio beter voorbereid te zijn op hoogwater.

Natuurlijk waren dat de geijkte, zoals planvormings- en oefenactiviteiten met onze crisispartners en de actualisatie van het rampbestrijdingsplan bij overstromingen en dijkdoorbraak. Nieuw was dat we in gesprek zijn gegaan met mensen die langs een grote rivier wonen. Wat weten zij over hoogwater? Waar hebben zij behoefte aan? Met hun input gaan we verder. Zodat straks iedereen in onze regio goed voorbereid is als het hoogwater wordt.” (zie ook pagina 14)

“Door het jaar heen zijn ook andere gelegenheden gebruikt om aandacht te vragen voor de risico’s van hoogwater. En voor hoe iemand zich erop kan voorbereiden.” Meeuse: “Zo waren we aanwezig op braderieën, bij de opening van het stads-eiland ‘Veur Lent’ in Nijmegen en voeren we mee op een informatieve boottocht over de Waal naar de nieuwe nevengeul. Daarnaast organiseerden we ludieke activiteiten in een zwembad. Ook het reguliere overleg met bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, is hiervoor ingezet. Het besef van de impact van hoogwater is gegroeid door het persoonlijke contact tijdens onze activiteiten en door de aandacht in de media. Mensen realiseren zich dat zelfredzaamheid belangrijk is.”

Breder

“Natuurlijk hebben we als Veiligheidsregio met onze crisispartners in de jaren hiervoor ook al veel gedaan ter voorbereiding op een hoogwatercrisis. Zo’n situatie als in 1995 willen we voorkomen. In 2016 is daarom extra aandacht besteed aan de bredere effecten van een hoogwatersituatie dan de bestrijding van een overstroming en een evacuatie. Zo is onderzocht welke organisaties een rol spelen bij een hoogwatersituatie in een netwerk- en beïnvloedingsanalyse. Welke vitale voorzieningen – elektriciteit, gas en water – zullen dan uitvallen? Wat zijn de gevolgen, bijvoorbeeld voor telefoon- en dataverkeer? Daarnaast zijn we naar (landelijke) bijeenkomsten van externe partners geweest, want ook daar gebeurt veel op dit gebied. Ook hebben onze bestuurders en hun ambtenaren met het thema geoefend in de beleidsteams.”

De GHOR heeft hoogwater bij de ziekenhuizen in de regio aangekaart. Hoofd GHOR Frans Lischer: “Duidelijk werd dat bij overstromingen met name de ontruiming een logistieke uitdaging is, waarbij de afstemming tussen GHOR en ziekenhuis aandacht vraagt. Dit pakken we samen verder op.” ●

Nieuwe werkwijze ontsmetting geoefend: winst voor slachtoffers

Het ambulanceteam in beschermende groene pakken neemt een lotusslachtoffer over dat al door de brandweer is afgespoeld. Het gebruikte water wordt in speciale reservoirs opgevangen. Het waterschap beslist wat hiermee te doen.

Een explosie, vrijkomende gevaarlijke chemische stoffen én besmette personen. Dat was 10 december 2016 het scenario voor de Nijmeegse hulpdiensten op het terrein van het Radboudumc. Ze oefenden een nieuwe manier van decontamineren (ontsmetten). Grote winst: slachtoffers kunnen nu al tijdens het afspoelen medische hulp krijgen van de ambulancemedewerkers.

met die van een tankautospuiter, een decontaminatie-unit en een redvoertuig aan de slag. Er waren ook twee Officieren van Dienst Geneeskundig en een Officier van Dienst Brandweer bij betrokken, net als de meldkamers van de RAV, de brandweer en Radboud-medewerkers. We moeten nog (eind) evalueren met alle deelnemende partners, maar mijn eerste indruk is dat de leerdoelen zijn gehaald.

Marco Pfeijffer, regionaal opleidingscoördinator RAV en Meldkamer Ambulance:

“Slachtoffers kunnen nu tijdens de decontaminatie al medische hulp krijgen.”

Marco Pfeijffer, regionaal opleidingscoördinator Regionale Ambulance Voorziening (RAV) en Meldkamer Ambulance, coördineerde de oefening namens de Veiligheidsregio. “Deze realistische oefening richtte zich vooral op het vakbekwaam blijven van de collega’s die ter plaatse kwamen. Daarnaast werd de werking getoetst van de nieuwe, landelijke Handreiking kleinschalige chemische decontaminatie. Professionals van het Radboudumc draaiden deze oefening ook op de Spoedeisende hulp.

Eerste indruk positief

“De bemensing van drie ambulances en een Rapid Responder ging samen

Het opzetten van de oefening met het ziekenhuis ging prima en het was fijn dat we van elkaars faciliteiten gebruik konden maken. En de protocollen en nieuwe handreiking werden gevolgd.”

Andere oefeningen

“Bij de evaluatie kijken we ook hoe het werken volgens deze handreiking bevalt. Waar nodig volgt aanpassing. Daarna houden we dezelfde oefening nog eens, dan bij en in samenwerking met het Ziekenhuis Rivierenland in Tiel. Verder blijven we regelmatig multidisciplinair oefenen met het Radboudumc, net als met de andere ziekenhuizen in de regio.” ●

Teamleider Kim van der Waarden:

“Het is een heel praktisch ingericht gebouw: je kunt merken dat een medewerkerscommissie hierover heeft meegedacht.”

Nieuwe ambulancepost in Rumpt

Post Rumpt heeft ruimte voor vier ambulances

In Rumpt is sinds begin 2016 een nieuwe ambulancepost in gebruik.

Directeur RAV Mac Honigh: “Het RIVM heeft voor ons onderzocht waar we in dit deel van de regio het beste een post kunnen hebben om zoveel mogelijk inwoners binnen 15 minuten te kunnen bereiken. Rumpt was een

van de drie geschikte locaties én er was goedkope grond te koop.”

“Met de ingebruikname vond een verschuiving plaats van de standplaatsen in de regio. Post Rumpt vervangt de ambulancepost van Geldermalsen en de posten in Zaltbommel en Culemborg worden

ingezet als ‘voorwaardenscheppende’ posten. Dit zijn strategische plekken in de regio waar de ambulances worden gestationeerd op het moment dat de overige ambulances rijden. De teams van Zaltbommel en Geldermalsen zijn samengevoegd, waardoor nu in Rumpt een team werkt van 36 professionals.” ●

Nieuw systeem voor alarmering bij crises

Sinds februari 2016 gebruiken we in onze regio alarmsysteem OOV Alert als opvolger van Communicator.

OOV Alert roept op een vaste en/of mobiele telefoon professionals op die een rol hebben in de crisisbeheersing

in geval van een calamiteit: (gemeentelijke) crisisfunctionarissen, brandweer, RAV, GHOR en politie. Het systeem alarmeert net zo lang tot alle posities in de verschillende crisisteams door gekwalificeerde mensen bezet zijn.

Centralist Gerrit Klop, goed thuis in het systeem, is tevreden met alle mogelijkheden van OOV Alert. “Dit alarmsysteem kan naast telefonisch alarmeren ook alarmerings-

teksten verzenden via sms, desgewenst naar een hele groep tegelijk. Ook kan de centralist in de Meldkamer een boodschap inspreken. Bijzonder is verder dat we de aanschaf hebben gedaan met vier van de vijf veiligheidsregio’s die straks de meldkamer Regio Oost-Nederland vormen. Zo zijn kosten bespaard en kan de alarmering waar nodig ook worden overgenomen door een buurregio.” ●

Eerste oefening GGB goed verlopen

Een groot aantal slachtoffers bij een bedrijfsongeval met explosie bij IGEPA in Tiel. Dat was het oefenscenario op zaterdag 12 maart 2016.

Zo'n 20 ambulance- en GHOR-medewerkers, twee meldkamercentralisten, 10 brandweermedewerkers, acht leden van het Noodhulpteam Rode Kruis en de politie oefenden hierin samen met de Bedrijfshulpverlening van de papiergroothandel voor het eerst de Grootchalige Geneeskundige

Bijstand (GGB). Frans Lischer, hoofd GHOR, is enthousiast over het verloop van de oefening. "Maar duidelijk werd ook dat je deze complexe structuur moet blijven trainen en oefenen, omdat je die hopelijk maar weinig zult hoeven te gebruiken."

GGB-bijstandsmodel

Tijdens de oefening is – vanwege de ruim 40 lotusslachtoffers – opgeschaald volgens het nieuwe GGB-bijstandsmodel. Dit werkt

met taakverantwoordelijken (TV). "Slachtofferstromen zijn nu door een 'TV Triage*', een ambulanceverpleegkundige, al te scheiden op het ramp-terrein in plaats van in de Sigmatent zoals voorheen. Dat verstopte de afhandeling. In dit nieuwe model ziet alleen wie (heel) ernstig gewond is nog een ambulanceverpleegkundige. De categorie 'lopende gewonden' stroomt gelijk door naar de 'TV Secondary Triage' op de verzorglocatie van het Noodhulpteam Rode Kruis.

Daar krijgen ze eerste hulp en aandacht. De 'TV Transport' zit op de meldkamer en is belast met gewondenspreiding: hij regelt de coördinatie van het gewondenvoer, het contact met de ziekenhuizen en stemt bijvoorbeeld met de Officier van Dienst Geneeskundig af of het altijd stand-by staande Calamiteitenhospitaal in Utrecht open moet. Daarnaast is er de 'TV Command and Control', de eerst aanwezige ambulanceverpleegkundige die alles in gang zet, en de

'TV Treatment', het hoofd van de RAV-gewondenverzamelplaats. Vanuit deze 'partytent' gaan de slachtoffers per ambulance naar de ziekenhuizen."

Jaarlijks oefenen

Sinds januari 2016 wordt landelijk gewerkt volgens dit nieuwe model. "Tot nu toe is het alleen gebruikt bij de treinontsporing in Winsum (Groningen), waarbij zo'n 40 licht- en zwaarder gewonden vielen. Maar je kunt je voorstellen dat het ook nodig

is na bijvoorbeeld een terroristische aanslag. Dat maakt het noodzakelijk om dit model van triëren, behandelen en vervoeren jaarlijks te blijven oefenen. Het organiseren van zo'n oefening is wel een megaklus..." ●

* Triage (of het triëren): het beoordelen van de urgentie van de hulpvraag en het indelen van de slachtoffers in verschillende categorieën naar de ernst van hun verwondingen.

Integraal werken? Samen sterker!

Het opzoeken van samenhang en het bundelen van krachten zowel binnen als buiten onze organisatie gebeurt steeds meer. Intern werken we meer en meer samen, het jaarthema levert daarvoor een mooi vliegwiel. Ambtenaren fysieke en sociale veiligheid overleggen voortaan samen. En ook (boven)regionaal intensiveren we de samenwerking, tot en met Overijssel en Kreis Kleve.

Veiligheidsregio's werken samen in Oost5

Met buurregio Gelderland-Midden, maar ook met de veiligheidsregio's verderop in het noordoosten van Nederland hebben we, in Oost5, in 2016 de samenwerking geïntensiveerd. Het gaat dan bijvoorbeeld over planvorming, inkoop van oefeningen, afstemming van beleidsplannen.

Hoofd Veiligheidsbureau Marcel Meeuse zoomt in op terrorismegevolgbestrijding. "Het Rijk heeft een handreiking geschreven over wat te doen na een terroristische aanslag. In Oost5 hebben we gewerkt aan één praktische uitwerking hiervan, die op onze regio's past. Met het oog op de 100e Vierdaagse is er hier al mee geoefend."

"Vanuit de GHOR werken we onder andere samen aan Live Events." Hoofd GHOR Frans Lischer: "Met steeds meer evenementen in onze regio's neemt

ook de vraag toe om een volledig overzicht ervan. Ook is er behoefte aan het uniformeren van de adviezen die nodig zijn voor de evenementenvergunning en het kunnen leren van elkaar. Met evenementensysteem Live Events kan dat, bleek uit goede ervaringen in Twente. Wij, c.q. onze gemeenten, haken graag aan." (zie pagina 20)

Luc Demarteau, teamleider operationele dienst bij de brandweer, weet dat collega's bezig zijn met arbeidshygiëne, informatiemanagement, onderzoek naar woningbranden en vakbekwaamheid. Zelf is hij onder andere betrokken bij incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, regio-overschrijdende operationele grenzen en operationele informatievoorziening. "Het gaat om kennis delen, maar ook om het oppakken van praktische zaken. Bij het maken van 'aandachts-

kaarten repressief optreden' bijvoorbeeld verdelen we de taken en confirmeren we ons aan elkaars wijsheid en inzichten. Zo delen we de last en bundelen we de krachten. We verhogen de kwaliteit van onze producten en werken meer uniform, wat de samenwerking vergemakkelijkt. Er ontstaat daardoor een omslag in het denken: voorheen vonden we het wiel allemaal graag zelf uit; nu kijken we eerst of er voor een probleem al een oplossing is gevonden in Oost5 of elders in brandweer Nederland."

"Ook Communicatie heeft zo'n drie keer per jaar Oost5-overleg." Arnie Loos, communicatieadviseur: "Het begon als het professionaliseren van de crisiscommunicatiepool, maar tegenwoordig hebben we het ook over andere aspecten van het communicatievak." ●

Projectmatig werken vliegwiel

De projectmatige aanpak van het jaarthema Hoogwater is goed bevallen en krijgt in 2017 een vervolg in het thema Brand en verminderd zelfredzamen.

“Met zo’n thema door onze sectoren heen werken is nieuw. Het stimuleert mensen contact te zoeken met collega’s, andere regio’s en crisispartners om te kijken wat er al is aan instrumenten, onderzoeken, plannen en oefeningen.” Marcel Meeuse, hoofd Veiligheidsbureau, ziet de dynamiek die erdoor ontstaat. “Het is een mooi vliegwiel: je leert elkaar zo beter kennen, kunt elkaar helpen.”

“We weten nu dat we voor onze oefeningen en trainingen bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van oefenleiders van de Brandweer. Omgekeerd kunnen wij als Veiligheidsbureau waarnemers leveren die bekijken hoe mensen zich gedragen binnen de oefeningen. We zien ook mogelijkheden om samen te werken op het gebied van methodieken of het ontsluiten van informatie. Sommige dingen zullen echt per sector apart blijven; in andere gevallen is het goed samen op te trekken.” ●

Meer samen met Duitsland

Het samenwerken met Duitsland krijgt in 2017 officieel zijn beslag als we een convenant tekenen met Kreis Kleve. We doen dat samen met de veiligheidsregio’s van Limburg-Noord, Gelderland-Midden en Noord- en Oost-Gelderland. In 2016 is het voorbereid.

Hoofd Veiligheidsbureau Marcel Meeuse ziet veel voordelen. “Het gaat vooral over het delen van informatie, niet alleen ten tijde van crises, maar ook in de ‘koude’ fase. Denk aan onze grote planvormen - Risicoprofiel, Beleidsplan en Crisisplan – maar ook aan bijzondere plannen zoals over een bedrijf in Nijmegen dat werkt met gevaarlijke stoffen waarbij Kleve bij een incident in het effectgebied zou kunnen komen te liggen.”

Meldkamers samen

“Operationeel gezien werkt onze meldkamer al samen met Kleve. In het grensgebied kan het zijn dat je met een 1-1-2-melding zomaar op de Duitse meldkamer terecht komt, of Duitsers op die van ons. De traumaheli vliegt ook in Duitsland en er wordt gewerkt aan wederzijdse brandweerondersteuning.

Krachten gebundeld, ook op ambtelijk niveau

“Burgemeesters krijgen als verantwoordelijke voor de openbare veiligheid steeds meer de rol van regisseur van de lokale integrale veiligheid. Bij de aanpak van vraagstukken als de illegale hennepcultuur, evenementenveiligheid, opvang van vluchtelingen en terrorismegevolgbestrijding zijn veelal dezelfde partners betrokken.”

Voor bestuurssecretaris Rinie Verhoeven reden om in 2016 voor te stellen de overleggen van de ambtenaren die hierover adviseren deels in elkaar te schuiven. Het gaat dan om de advisering over rampenbestrijding en crisisbeheersing (fysieke veiligheid) en integrale (sociale) veiligheid.”

“In dit gezamenlijk ambtenarenoverleg kunnen we nu gemakkelijk informatie uitwisselen, elkaar versterken en we hoeven geen dingen meer dubbel te doen. En het zorgt voor een compleet overzicht en advies naar de burgemeesters. Het voorziet echt in een behoefte. Daarbij zijn wij voor bestuurders als overlegplatform gaan fungeren bij onderwerpen als vluchtelingenopvang en de opvang van psychisch verwarde en kwetsbare personen. Ook blijven ze zo betrokken bij Veilig Thuis en het Veiligheidshuis. Dit voorkomt nieuwe tijdrovende overlegvormen.” ●

Veiligheid zonder grenzen

Post Millingen aan de Rijn en Löschzug Rindern zijn midden 2016 het Interreg-project Veiligheid zonder grenzen gestart. Groepschef brandweer Peter Heijmen:

“In dit project onderzoeken we hoe we de samenwerking kunnen verbeteren. Wij hanteren namelijk een andere inzetactie en –techniek dan onze Duitse collega’s. Het goede hieruit nemen we van elkaar over en we leren elkaars jargon. Zo kunnen we elkaar straks beter ondersteunen. We onderzoeken ook of we – vanuit onze taak als First Responder – naar Duitsland kunnen uitrukken en zo bij hartproblemen levensreddend kunnen optreden. Daarnaast denken we na over het samen organiseren van een grootwatertransportsysteem.” ●

GRIP's

In 2016 is in onze regio 22 keer een GRIP afgekondigd. Met zo'n Gecoördineerde Regionale Incidentsbestrijdings Procedure schakelen we bij het bestrijden van ongevallen en rampen de juiste hulpverleners en functionarissen op het juiste moment in. De GRIP's in 2016 in vogelvlucht...

19 feb
Brand in het trappenhuis van een flatgebouw in **Tiel** gaf grote rookontwikkeling. We ontruimden ca. 40 woningen. Geen gewonden, wel grote impact.

21 aug
In **Geldermalsen** leidde grote rookontwikkeling door brand in een aantal schuren tot ontruiming van omliggende woningen. Die bleven wel gespaard.

1 nov
Een verwarde man bovenop de boog van de **Waalbrug** in **Nijmegen** is door de hulpdiensten naar beneden gepraat en in veiligheid gebracht.

31 dec
Brandende winkelwagens veroorzaakten grote brand in een **Lentse** supermarkt. De appartementen erboven zijn ontruimd; 8 zijn onbewoonbaar verklaard.

3 feb
Een politieheliporter bracht de onoverzichtelijke vuurhaard in een bedrijfsverzamel pand in **Nijmegen** in beeld. We hebben het pand gecontroleerd laten uitbranden.

25 mrt
Bij een woningbrand in een appartementencomplex in **Nijmegen** zijn de bewoners gered. Bij controle op andere aanwezigen moesten we zes voordeuren forceren.

1 jul
Bij farmaceut **Synthon** in **Nijmegen** woedde een zeer grote brand. Geen gewonden, wel – meteen ontzenuwde – geruchten over vrijgekomen schadelijke stoffen.

16 nov
Brand in een **Nijmeegs** autosloopbedrijf annex wietkwekerij zorgde voor explosies en landelijke aandacht. Mogelijk waren het knappende autobanden.

30 dec
In **Rijswijk** zaten 228 huishoudens in de kou vanwege een gaslek. Vanuit een commandopost hebben we de inwoners bijgestaan.

1 jan
Aan **De Koeldert** in **Waardenburg** ontruimden we drie seniorenwoningen vanwege een gaslek. De families vingen we op in onze kazerne.

2 feb
Op de **Waal** bij **Zuilichem** botsten een tankschip en een duwbak. Onze blusboot constateerde: geen lekkage en geen gewonden.

11 apr
We verleenden hulp na een botsing tussen drie vrachtwagens en drie auto's op de **A15** bij **Vuren**. Er waren een dode en vijf gewonden.

26 jun
Het brandde bij het **Tielse** recyclingbedrijf **ARN** binnen drie dagen op twee verschillende plaatsen. Waardoor is onbekend.

5 dec
Een plof kraak in **Kerkdriel** veroorzaakte brand die twee panden verwoestte. Buurpanden konden we behouden en omwonenden werden opgevangen.

29 dec
Een tanker voer bij dichte mist door de stuw bij **Grave**, met grote gevolgen vanwege het zakkende water.

27 jan
In **Heesselt** kwamen we in actie voor een grote brand in een hooi-opslagplaats. Geen gewonden, wel vrijgekomen asbest.

30 jan
Bij een grote brand in een kassencomplex in **Kerkdriel** kwam asbest vrij. De aanwezigen vingen we op in onze kazerne.

8 jun
Technische werkzaamheden veroorzaakten twee keer stroomuitval bij de **Gemeenschappelijke Meldkamer**. Uitwijken naar **Arnhem** ging perfect: de hulpverlening kwam niet in gevaar.

17 jun
Een brand in twee kippenschuren in **Buurmalsen** doodde 36.000 dieren. We redden een derde schuur en het woonhuis.

7 dec
In **Aalst** was een brandweercompagnie inzet nodig. De assemblagehal van **Neptune Shipyards** konden we niet redden; de loods vol jachten en de kantoren wel.

28 dec
De brand in voormalig zwembad **De Meer** in **Culemborg** hadden we snel onder controle, maar kreeg media-aandacht door de herbestemming tot moskee.

Niets gemist!

Alle schermen zwart. Dat overkwam de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) op 8 juni om 08.50 uur. "Door technische werkzaamheden viel alles ineens uit. Meteen zijn alle spoedlijnen doorgeschakeld naar de GMK in Arnhem en is er GRIP2 gemaakt vanwege het effect dat de uitval kan hebben op de regio en de coördinatie die op beide locaties nodig is. Frans Biegelaar, operationeel expert meldkamer: "Door adequaat handelen hebben we geen telefoontje gemist en is de hulpverlening geen seconde in gevaar geweest."

"Met een politiedienstauto zijn twee van onze centralisten direct naar de Gemeenschappelijke Meldkamer in Arnhem gereden. Ze konden om 09.00 uur weer zelf de telefoons aannemen. Met een tweede auto kwamen om 09.10 uur de andere centralisten en de calamiteitencoördinator: zij hadden eerst voor een goede overdracht naar Arnhem gezorgd. Mooi dat we met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden meerdere keren per jaar een dergelijke uitval oefenen. Iedereen weet dus waar hij terecht komt en wat hij kan doen. Nadat de storing verholpen was, konden we weer terug en om 15.00 uur zat iedereen weer op zijn eigen plek."

Ook voordeel

"Helaas viel om 17.00 uur opnieuw alles uit en ging het weer in sneltreinvaart naar Arnhem. Zo ontstond op dezelfde dag een tweede GRIP2! Omdat we een dubbele check wilden doen of alles in orde was, zijn we pas op 9 juni naar Nijmegen teruggegaan. Onze fall backs en het uitwijkprotocol zijn uitgebreid getest en op orde. We hebben wel wat aandachtspunten opgemerkt en die zijn opgelost. Nu kunnen we bijvoorbeeld werken met onze eigen beeldschermplay-out; die wijkt toch wat af van die van Arnhem. En konden we eerst acht spoedlijnen doorzetten, nu kan dat met meer. Denk dan aan bijvoorbeeld de 355555, de huisartsenposten, particuliere alarmcentrales.

Arnhem bij Nijmegen

"Aan de meldtafels van de GMK Arnhem zou in november groot onderhoud gepleegd worden. Om onvoorziene omstandigheden voor te zijn, zijn zij die drie dagen bij ons ingetrokken. Ook dat ging prima, al is het wel krap." ●

Arbeidshygiëne: materiaal, bewustzijn en gedrag

Schoon werken is altijd goed, voor iedereen. Om daar de brandweermedewerkers nog eens op te wijzen en te laten zien wat de organisatie doet en zij zelf kunnen doen – in het belang van hun gezondheid – zijn verschillende middelen ingezet. Een folder, een poster, een theatershow die vier keer is opgevoerd, een tekenfilm, aandacht op de kaderdagen en de oefenavonden. Daarnaast is het gemakkelijker gemaakt om schoon te werken: op de tankautospuiter liggen nu voldoende middelen voor persoonlijke reiniging en tijdens een groot incident kan 'Logistiek schoon werken' worden gealarmeerd. Deze medewerkers brengen dan onder andere een omkleedtent, schone blusen en onderkleding en ademluchtsets. Ze vullen de middelen aan en nemen vervuilde bluskleiding en dergelijke weer mee. Verder is onderzoek gedaan naar de risico's van rook en roet voor de medewerkers in de ademluchtwerkplaatsen. In 2017 komen daar de resultaten van. ●

Inwonersconsultatie goed bevallen

“Wat weten mensen die langs een grote rivier wonen over hoogwater? Waar hebben zij behoefte aan?”

Met die en andere vragen zijn projectleider Hoogwater Marcel Meeuse en zijn team op 20 en 22 september 2016 huis aan huis gegaan in Kekerdom aan de Waal.

“Ik heb in 1995 hoogwater meegemaakt. Toen hebben we veel naar boven gesjouwd. Als het weer komt, zet ik een klein doosje veilig hoog en laat de rest maar gebeuren.”
Inwoner van Kekerdom

**Wat moet ik
doen bij een
overstroming?**

Bij een dreiging op overstroming heeft u twee keuzes: blijven of weggaan.

De natuurlijke reactie is weggaan, maar soms is blijven beter. Volg daarom goed de adviezen van de Veiligheidsregio op.

- Als u uw huis moet verlaten, sluit dan gas, water en elektriciteit af.
- Als de tijd het toelaat, breng dan waardevolle spullen naar de hoogste verdieping van het huis.
- Kunt u door het hoge water uw huis niet verlaten? Sluit dan gas, water en elektriciteit af. Ga naar het hoogste punt van het huis en neem uw noodpakket mee. Denk ook aan warme dekens, een mobiele telefoon, medicijnen en een rol vuilniszakken. Laat hulpdiensten weten waar u bent, bijvoorbeeld door een wit laken of een witte handdoek uit het raam te hangen.

Wat doet u in een noodsituatie?

Woont u in overstromingsgebied?
Kijk op www.overstroomik.nl

Kekerdom

Meeuse: "Met de input van de inwoners van Kekerdom gaan we aan de slag. Zodat straks iedereen in onze regio goed voorbereid is als het hoogwater wordt."

Mooi en leerzaam

"We spraken bewoners van 150 van de 230 adressen, ruim 65%." Meeuse, ook hoofd Veiligheidsbureau, was op pad met zijn collega's en medewerkers van het Waterschap Rivierenland en de gemeente Berg en Dal. "Heel mooi om te doen en leerzaam. Want we denken vaak dat we weten hoe het zit, maar hoe kijken de mensen die aan het water wonen en werken zelf naar hoogwater? Zijn zij erop voorbereid? Hun antwoorden kun je niet één op één naar andere locaties vertalen, maar het geeft wel een goed beeld."

Presentatie resultaten op bewonersavond

"Voor de presentatie van de enquête-resultaten en het beantwoorden van vragen waren we op 6 oktober te gast op een bewonersavond, georganiseerd door Vitaal Kekerdom. Zij, maar ook Waterschap Rivierenland en het plaatselijke Hoogwaterplatform hadden daarin een waardevolle inbreng. De inwoners gaven aan meer te willen weten over de veiligheid van de dijken (wat is nu het risico?) en de samenwerking met Duitsland daarbij. En wat gebeurt er ter voorbereiding op een eventuele evacuatie? Hoe wordt

"Als beleidsmedewerker maatschappelijke ontwikkeling van Berg en Dal weet ik dat hoogwater een belangrijk onderwerp is voor inwoners van Kekerdom. Heel waardevol dat mét in plaats van óver hen is gesproken, zonder dat het ontaardde in bangmakerij."

Jelle Blijham

Hoe houdt Kekerdom het hoofd boven water?

Uit de enquête komt naar voren dat de meeste mensen zich bewust zijn van het risico, maar zich hier niet op voorbereiden: "Als het water komt, dan zien we dat tijdig aankomen." 93% van de mensen is dan bereid om te evacueren en 80% regelt zelf een opvangadres. Informatie over hoogwater wordt beperkt gezocht en hiervoor worden met name lokale informatiekanaalen gebruikt zoals De Gelderlander, de Rozet en het lokale Hoogwaterplatform. Inwoners verwachten van de overheid dat zij duidelijk en ruim voor het besluit tot een eventuele evacuatie valt, communiceert via zo veel mogelijk kanalen. Daarnaast verwacht men dat goed nagedacht is over een evacuatie en hoe die het meest soepel kan verlopen. En dat vervoer en eventueel opvang wordt geregeld voor de verminderd zelfredzamen. Opvallend is ook dat bijna 90% van de inwoners bereid is om anderen te helpen. Alleen is voor veel mensen niet duidelijk wie ze zouden kunnen helpen en waarmee.

erover gecommuniceerd? Verder ging het over beveiliging van het achtergelaten goed na evacuatie en over de schade na een overstroming. Als laatste was er de vraag wat ze zelf kunnen doen. En daar konden wij wel mee uit de voeten..."

Conclusies en vervolg

"In gesprek gaan bleek voor beide partijen waardevol te zijn", vervolgt Meeuse. "Zo'n huis-aan-huis-onderzoek vraagt wel veel inzet; bovendien is het eenmalig. Daarom kijken we hoe we de interactie ook op een andere manier, via een panel of platform

bijvoorbeeld, kunnen inrichten. Communicatie via algemene folders, een website en maandelijkse tweets lijkt weinig effectief. Daar moeten we meer aansluiten bij de lokale situatie. Mensen zijn bereid om elkaar te helpen, maar wie en waarmee? De gemeente heeft hierin een cruciale rol, met hun zicht op de lokale (zorgen welzijns)netwerken. Burgers willen tijdig geïnformeerd worden over een dreigende situatie zodat zij zich er ook tijdig op kunnen voorbereiden. We onderzoeken of we bijvoorbeeld met kleurcodes (groen, geel, rood) kunnen communiceren." ●

Resultaten van een huis-aan-huis uitgevoerde enquête

Miranda de Vries @MirandadV
Burgemeester van Geldermalsen

Mooi gesprek tussen de Veiligheidsregio en de Commissaris der Koning, diverse onderwerpen: brandweer, geneeskundige hulp en waterveiligheid.

Dit – jaarlijkse – bezoek van Commissaris Clemens Cornielje vond plaats op 2 november 2016 vanwege zijn toezichthoudende taak op de veiligheidsregio's. Hij uitte lof over de consultatie van de inwoners van Kekerdom.

Pilot Snel Interventie Voertuig afgerond

De pilot rond het Snelle Interventie Voertuig in Nijmegen en Tiel is afgerond. De conclusie is dat dit voertuig als optie meegenomen kan worden in de inrichting van de basisbrandweezorg: het geeft een verbreding van wat we kunnen doen na een melding.

Vooruitlopend op de komst van de tankautospuit kan het voertuig met twee manschappen erin alvast naar plaats incident. Hiermee kan de verkenning, hulpverlening en eventuele opschaling zo snel mogelijk beginnen. Daarnaast kan het voor kleine klussen met weinig risico zelfstandig worden ingezet. In 2017 start een pilot om te kijken of een post in landelijk gebied erbij gebaat is. ●

SIV:
Snel Interventie
Voertuig

Betere crisisbeheersing met Anaphem

In 2016 is Anaphem* van start gegaan. Het is een academische werkplaats, een kennisinfrastructuur, waarin mensen uit beleid, onderzoek en praktijk samenwerken. Doel van de werkplaats is om de kwaliteit van het werk in de crisisbeheersing publieke gezondheid verder te verbeteren. Inmiddels zijn 22 van de 25 veiligheidsregio's aangesloten bij dit platform.

“Verbinden, kennis ontsluiten en delen is core business van Anaphem. Het onderzoekt niet zelf”, aldus hoofd GHOR Frans Lischer en netwerkcoördinator van Anaphem. Vanuit de GGD sluit Johan de Cock als wetenschappelijk coördinator aan. Hogeschool Arnhem Nijmegen en Radboud Universiteit Nijmegen zijn samenwerkingspartners.

Anaphem ondersteunt

“Concrete vragen zijn er genoeg. Over de geneeskundige advisering rond de Vierdaagse bijvoorbeeld. Of over de brandwondencapaciteit van Nederlandse (en buitenlandse) ziekenhuizen. Hoe krijg je een grensoverschrijdend actueel beeld? Er is contact met Brussel om dit op Europees niveau te regelen. Een andere vraag kan gaan over het nieuwe model voor grootschalige geneeskundige bijstand. Dit wordt nu overal in het land geoefend (zie pagina 8). We vangen signalen op dat sommige regio's aanpassingen gaan doen. Let op, want een incident houdt zich niet aan een regio-grens dus de hoofdlijnen moeten gelijk blijven. Zijn die in orde? Anaphem kan daarbij ondersteunen. Ook thema's als zelfredzaamheid en informatiemanagement lenen zich voor onderzoek. Je kunt daarmee je advies gedegen onderbouwen en daar wordt het alleen maar beter door.” ●

* Anaphem: Academic Network for Applied Public Health and Emergency Management

Meldkamers meer meldingen

Het totaal aantal meldingen dat bij onze meldkamers en die van de politie binnenkwam, is in 2016 met 4,4% gestegen ten opzichte van 2015.

De aantallen zijn inclusief de meldingen via 06-nummers. Deze komen sinds jaar en dag binnen bij de landelijke meldkamer in Driebergen die doorschakelt naar de meldkamer het dichtst bij de locatie van de beller. De nieuwe meldkamers zoals in Apeldoorn krijgen straks een zodanige uitrusting dat zij deze 06-meldingen zelf kunnen verwerken.

Nieuwe technieken

“Het melden krijgt sowieso een impuls van alle nieuwe technieken die op de markt komen. De luxere auto's worden nu al uitgerust met een systeem dat bij een botsing gegevens meldt aan een particuliere alarmcentrale. Die schakelt ons daarna met heel concrete informatie in.” Frans Biegelaar, operationeel expert meldkamer, ziet ook andere mogelijkheden. “Met een koppeling in dat systeem naar gegevens over bijvoorbeeld de aanwezige lading in een vrachtwagen en signalen over eventuele lekkage kan de centralist snel een goed omgevingsbeeld maken en de juiste acties uitzetten. De veiligheid voor de betrokkenen en de omgeving is ook meteen beter te waarborgen.” ●

Aantal meldingen	2016	2015
Ambulance	78.975	73.112
Brandweer	12.966	12.645
Politie	73.451	71.275
Incidenten niet aan een discipline uitgegeven	20.345	20.886
Totaal	185.737	177.918

Jaarlijkse
bestuurlijke
bijeenkomst

Aandacht voor infectieziekten

“Een infectieziekte-uitbraak kan een regio lam leggen, de openbare veiligheid in gevaar brengen. Voor burgemeesters en wethouders volksgezondheid, en bestuurders van instellingen in de gezondheidszorg goed om daar oog voor te hebben.” Voor hoofd GHOR Frans Lischer en Moniek Pieters, directeur publieke gezondheid, aanleiding de jaarlijkse bestuurlijke bijeenkomst hieraan te wijden.

Frans Lischer, hoofd GHOR:

“Ben open over wat zich voordoet.

Oefen regelmatig met elkaar en weet wie welke verantwoordelijkheid heeft.”

“Op de drukbezochte bijeenkomst is besproken wat je kunt doen om te voorkomen dat zo iets gebeurt. De belangrijkste? Blijf alert, het kan ook in Nederland gebeuren. Denk maar aan de Q-koorts. Ben open over wat zich voordoet. Oefen regelmatig met elkaar en weet wie welke verantwoordelijkheid heeft. Let op de sociale en economische omstandigheden; die spelen een grote rol en zijn vaak belangrijker dan medische interventies. Denk aan voorlichting, hygiënemaatregelen en aan bestuurlijke maatregelen zoals een vervoersverbod. Maar heb ook oog voor de zorg- en bestuurscontinuïteit. En”, besluit Lischer, “gebruik het gezonde verstand.” ●

Specialisme Technische Hulpverlening:

**Als het echt zwaar
en complex is**

Is er sprake van complexe treinincidenten? Instortingen met vermisten of slachtoffers in gebouwen, tunnels en kunstwerken? Sinds 1 juni 2016 kan dan 24/7 een team Specialisme Technische Hulpverlening (STH) worden ingeroepen.

Over heel Nederland verspreid zijn er vijf teams ingericht, bestaande uit vrijwillige en/of beroepsbrandweermedewerkers die speciaal zijn opgeleid en getraind voor deze taak. Onze regio werkt als Team Midden vanuit Post Beusichem, centraal in Nederland en dicht bij de A2 en A15.

Nederland veiliger

Specialist operationele voorbereiding Cockie Woltering is nauw betrokken bij het STH-project. "Met deze vijf goed geoutilleerde en specifiek getrainde teams denken we Nederland veiliger te maken. Bij een aantal incidenten zijn ze al ingezet. In Urk bijvoorbeeld, toen een explosie in een woning voor een ravage zorgde en verschillende huizen op instorten stonden. STH heeft dan als taak slachtoffers te lokaliseren, de directe werkomgeving van de hulpverleners te stabiliseren en te zorgen voor toegang tot de slachtoffers. Dat meestabiliseren gebeurde bijvoorbeeld op verzoek van de brandweer bij de plofkraak in Mijdrecht op Eerste Kerstdag. Maar ook alleen advies vragen is mogelijk."

Veel scholing

"Ons team is in 2016 nog niet in actie geweest, behalve dan in het vakbekwaamheidsprogramma. Bijna elke maand krijgt het een tot twee dagen

bijscholing en opleiding. Voor 2017 staat onder andere het oefenen met ProRail en NS op de rol. Alle teams krijgen dan zowel theorie als praktijk, bijvoorbeeld in het geval van een ontspoorde trein, of van een botsing tussen twee treinen. Hoe benader je dan een trein gezien de hoge voltages? Hoe ga je om met de lading? Treinen zijn vrachtwagens in het kwadraat, zwaar en lomp. Daar moeten we fors op investeren; dat lukt niet met een avondje theorie."

Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden

STH is het eerste specialisme dat is uitgewerkt in het kader van het brandweerprogramma 'Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden'. De komende jaren volgen er meer, zoals natuurbrandbestrijding.

Collega-teams

De overige vier teams komen uit de veiligheidsregio's IJsselland, Midden- en West-Brabant, Fryslân en Hollands Midden, tevens de coördinerende regio. In totaal gaat het om zo'n 150 medewerkers. ●

Op 7 en 8 mei 2016 fietste de 'Giro D'Italia' door de regio, met een finish op de Grote Markt in Nijmegen.

Evenementenadvisering krijgt impuls

Met steeds meer evenementen in de regio neemt ook de vraag om een volledig overzicht toe. Ook is er behoefte aan het uniformeren van de adviezen die nodig zijn voor de evenementenvergunning en het kunnen leren van elkaar. Live Events biedt dat.

"Het aantal evenementen in onze regio neemt waarschijnlijk nog steeds toe." Theo Bronts, medewerker multidisciplinaire samenwerking en evenementen bij het Veiligheidsbureau, geeft aan dat in 2016 er 750 door de gemeenten zijn aangemeld op de regionale kalender. "Maar we schatten in dat het er zo'n 2.000 zullen zijn geweest. Van de buurtbarbecue tot de Vierdaagse en alles ertussen. We willen vanuit veiligheidsoogpunt graag toe naar een volledig overzicht. Dat is een van de redenen dat we hebben ingezet op de aansluiting van de gemeenten op het computerprogramma Live Events. De andere is dat het een middel is om het proces van vergunningadvisering uniform te laten verlopen en het maakt het transparant waardoor we van elkaar

kunnen leren. In 2017 gaan Buren en Nijmegen als eerste live, direct gevolgd door Tiel en Beuningen."

Passend advies

"In Haaksbergen sloot een evenement af met een monstertruckshow achter een gewoon afzethek. In Gelredome houden ze bij zoiets de eerste 15 ringen van de tribune vrij. Een dergelijk verschil zou met Live Events opvallen. Alle evenementgegevens kunnen erin ingevoerd of ingelezen worden en blijven bewaard. De adviezen van de veiligheidsdiensten komen er ook in, net als de afgegeven vergunningen. Ook tijdens het traject van vergunningverlening kunnen we die gegevens raadplegen. Het maakt het gemakkelijker het risicoprofiel van het evenement samen te stellen

en de gemeente een passend advies te geven. Met het overzicht dat het programma oplevert, krijgen we een beter beeld van de benodigde capaciteit aan hulpdiensten.”

Evenementenveiligheid: wie is waarvoor verantwoordelijk?

Het verlenen van de vergunningen voor evenementen is een verantwoordelijkheid van de burgemeester van de gemeente waarin het evenement plaatsvindt. De veiligheidsdiensten adviseren hem daarbij, gevraagd en ongevraagd. Ook is de burgemeester verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde. De uitvoering van de ordehandhaving en de hulpverlening vallen onder de verantwoordelijkheid van de politieregio Oost-Nederland en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Table-top oefeningen

Het Veiligheidsbureau coördineert binnen onze regio de adviezen van brandweer en GHOR tot één multidisciplinair advies als het gaat om risico-evenementen. Ter voorbereiding daarop organiseert het soms ook toegespitste table-top oefeningen. Bronts: “Dan ligt een aantal scenario’s voor waarin het tijdens het evenement mis gaat. Klopt het multidisciplinair coördinatieplan? Dirigeert iedereen het publiek bijvoorbeeld de goede kant op? De evenementorganisatie en de hulpdiensten raken zo bekend met het draaiboek en met elkaars functies. Dergelijke oefeningen, tegelijk mooie trainingen, hebben we in 2016 gedaan voor Appelpop, de Giro d’Italia, Emporium, Down the Rabbit Hole en de Vierdaagsefeesten in combinatie met de Vierdaagse zelf en de NCTV*. Ook hebben we een aparte oefening gehouden voor het militaire kampement Heumensoord.”

Aantal adviezen en overleggen

Het Veiligheidsbureau heeft in 2016 bij 25 evenementen een multidisciplinaire bijdrage geleverd, onder andere in de vorm van adviezen, planvorming en evenementen-oefeningen. Het aantal adviezen dat de GHOR heeft afgegeven op een aanvraag voor een evenementenvergunning bleef met 161 nagenoeg gelijk aan 2015 (160). De brandweer gaf 1.159 formele adviezen, tegen 1.038 in 2016; de adviezen die per mail zijn gegeven, zijn hierin niet opgenomen. Het aantal overleggen met gemeenten over risico-evenementen neemt al jaren toe. ●

*NCTV: Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio

Evenementencoördinator GHOR

Voor adequate geneeskundige hulp bij een risico-evenement als de Vierdaagse is evenementencoördinator Wibbo Wijnhoven GHOR-Officier van Dienst Evenementen. Hij zorgt voor een naadloze overgang van ‘evenement naar incident’: als er wat aan de hand is, weet hij dat meteen en omdat hij de situatie kent – hij maakt vooraf bijvoorbeeld in afstemming met alle partners de draaiboeken – kan hij de opkomende Officier van Dienst Geneeskundig goed informeren. De brandweer kent geen specifieke Officier van Dienst Evenementen. De inzet van de GHOR-Officier van Dienst Evenementen bij risico-evenementen neemt nog steeds toe: van 29 in 2015 naar 34 in 2016. ●

Een van de vijf ‘hulppunten’ van politie en EHBO tijdens de Vierdaagsefeesten in Nijmegen. Wibbo Wijnhoven, uiterst rechts, is de evenementencoördinator van de GHOR.

Nieuw bluspak uniforme uitstraling

In 2016 is het nieuwe bluspak aanbesteed en ingekocht. Het pak bestaat uit een overall en een jas. Hiermee krijgen we een uniforme uitstraling, ook als we bij een inzet zonder brand of hitte onze jas uitlaten. Het pak heeft voldoende haken, lussen en zakken met klittenband en door het dunnere materiaal biedt het meer bewegingsvrijheid. Dat komt de inzet ten goede.

Voor de aanschaf van het nieuwe bluspak is de 'Best Value methode' voor de eerste keer toegepast: in plaats van een omvangrijk programma van eisen, volstaan hier een paar A4-tjes met voornamelijk functionele vereisten. Het is aan de potentiële leveranciers om met 'dominante informatie' de meerwaarde van hun product te laten zien. Die bevat zoveel mogelijk meetgegevens: simpel, verifieerbaar én voor een leek te begrijpen. De methode vraagt loslaten en vertrouwen – je moet je 'laten leiden door de leverancier' – maar de planning is gehaald en met een goed product en tevreden gebruikers is het totaalbedrag 20% lager dan begroot. De invoering van de bluspakken gebeurt sinds voorjaar 2016 gefaseerd. ●

Aanpak woningbrand vanuit risicobeheersing

Waar en hoe ontstaat een woningbrand? Wat is er gedaan om hem te beteugelen? Professionals van het team Brandonderzoek namen in 2016 na iedere woningbrand contact op met de bevelvoerder.

Doel was om meer te weten te komen over de oorzaak van de brand, in welk type woningen branden voorkomen en of bewoners zelf bluspogingen hebben gedaan om de brand onder controle te krijgen. Daarmee is kennis te vergroten en de voorlichting te verbeteren. En ook op deze manier woningbrand aan te pakken. Schoorsteenbrand en brand in de keuken blijken het meest voor te komen.

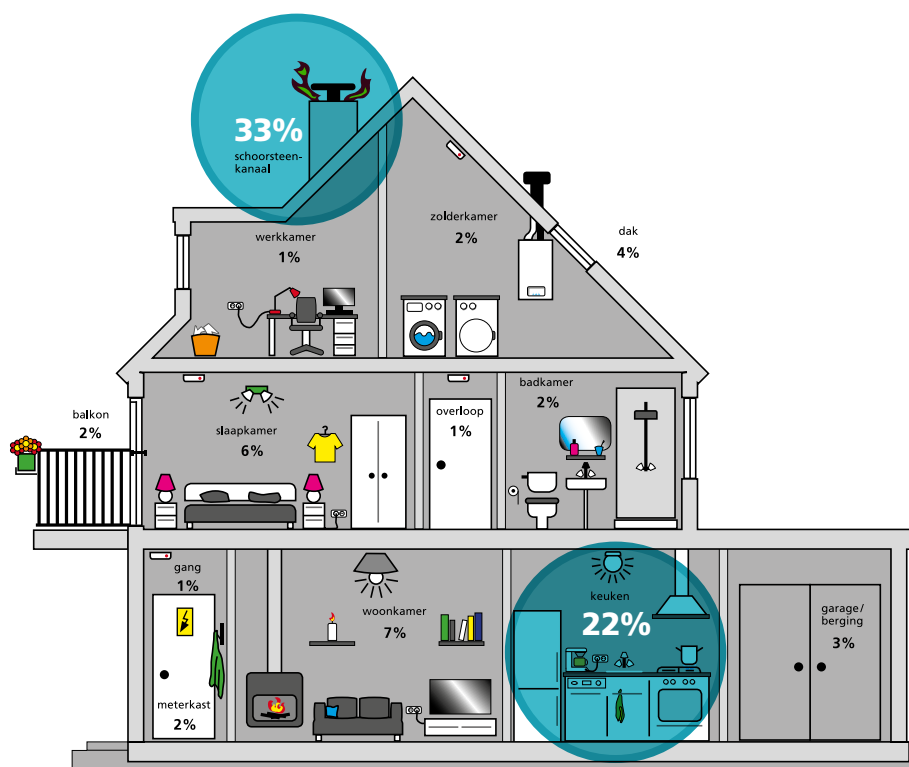
Wij deden dit onderzoek niet alleen. Ook in de regio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente – we werken samen in Oost5 – hebben collega's na woningbranden met de bevel-

voerders contact opgenomen.

De gegevens uit dit nabel-onderzoek zijn verwerkt in een publieksfolder. Hierin krijgen de lezers tips hoe zij zelf de kans op de meest voorkomende branden kunnen verkleinen.

Cijfers Gelderland-Zuid

In 2016 jaar rukten we 146 keer uit voor een woningbrand. Dat is in onze regio één woningbrand per 1.781 woningen. Eén van de drie branden begon in het schoorsteenkanaal, een kwart van de branden in de keuken. 13% van de branden ontstond door een technisch defect van een apparaat zoals een was-

Zie: issuu.com/veiligheidsregiogelderlandzuid/docs/publieksfolder_woningbrand

Rapid Responder

Afscheid motoren: alleen nog auto's

"De RAV heeft nu alleen nog personenauto's als Rapid Responder." Manager Co Fuijkschot: "Tot 2016 zetten we ook motoren in, maar het voordeel daarvan – je bent soms sneller – weegt niet meer op tegen de nadelen: een motor kan niet onder alle weersomstandigheden uitrijden, vraagt extra kleding, extra training, andere apparatuur en de berijder is kwetsbaarder dan in de auto. Ook de motor zelf is kwetsbaar. En de auto's, we hebben er nu drie, bevallen prima. Mede

gezien de grote rittentoename komt er in 2017 een extra Rapid Responder-voertuig bij."

Rapid Responder

Een Rapid Responder is een volwaardig ambulancevoertuig, maar het kan geen patiënten vervoeren. Alleen ambulanceverpleegkundigen zijn ermee op pad. De auto is wendbaarder in het verkeer en lichter dan een ambulance. Zo kan hij op plaatsen komen die anders moeilijk of pas veel later bereikbaar zijn. ●

Systeemtest Geronimo

Op 2 februari 2016 kwam de volledige lokale en regionale crisisorganisatie – zo'n 130 professionals – in actie voor systeemtest 'Geronimo'. Scenario: een fictief GRIP3-incident met brand en gevaarlijke stoffen. Zo'n systeemtest houden is een wettelijke jaarlijkse verplichting voor alle veiligheidsregio's.

Susan van Petten was algemeen oefenleider tijdens de systeemtest. "Tijdens zo'n test wordt gelet op organisatie, alarmering, opschaling en informatie-management. De Inspectie Veiligheid en Justitie keek tijdens de test mee. Zij controleert dan of de aanpak van de systeemtest en de toetsing voldoen aan de criteria die staan in de Wet en het Besluit Veiligheidsregio's. Dit is de eerste keer dat we de voorbereiding voor de systeemtest bijna helemaal zelf hebben gedaan. Voor waarnemers en oefenstaf is een beroep gedaan op onze buurregio's. Zo konden we de test gemakkelijker geheim houden om de realiteit het beste te kunnen benaderen: een crisis komt immers altijd onverwacht."

Evaluatie

"De evaluatie van de systeemtest was in handen van V&R uit Middelharnis. Dit bureau deed dat op basis van onze eigen waarnemingen en de observaties van de externe waarnemers. Hun evaluatierapport bevat de informatie waarmee het Ministerie van Veiligheid en Justitie 'De Staat van de Rampenbestrijding' kan vaststellen. Ook geeft het antwoord op de vraag of wij onze eigen oefendoelen hebben gehaald. V&R concludeert dat dit bij de meeste is gelukt. De aandachtspunten hebben vooral betrekking op taakuitvoering en advisering, informatie-management, leiding en coördinatie en de gemeentelijke crisisorganisatie. Met deze punten gaan we in 2017 verder aan de slag." ●

Veel meer ritten voor ambulances

Over de vraag wat er bij hem opkomt als hij 2016 hoort, heeft directeur Mac Honigh van de RAV niet lang na te denken: de grote toename van het aantal ritten.

“We gingen van 18.994 spoedritten in 2015 naar 19.352 in 2016, terwijl we in de periode 2012 tot 2015 al te maken hadden met een stijging van 18%. Dat deden we met hetzelfde personeel en dezelfde auto’s. Hoewel het van jaar tot jaar steeds lukte om meer mensen binnen de normtijd van 15 minuten na melding te bereiken, liep het percentage tijdige ritten terug. We krijgen de groei niet meer opgevangen. De minister heeft dat ook gezien en extra geld in het vooruitzicht gesteld.”

Oorzaken

“Dat het aantal spoedritten – ook landelijk – zo is toegenomen, heeft een aantal redenen”, verklaart Honigh. “De huisartsen(posten) vragen veel meer spoedvervoer aan (een stijging van 22% in twee jaar); de zorgzwaarte neemt toe. Verder zijn de ‘eerste-hulp-geen-vervoer-ritten’ met 3% gestegen. Iemand voor de zekerheid naar het ziekenhuis brengen, is er niet bij: het aantal ziekenhuisopnamen na binnenkomst op de Spoedeisende Hulp is zelfs iets gestegen. Ook het ‘besteld vervoer’ is in onze regio met 4% gegroeid.”

Aanschaf

“Met de extra middelen gaan we in 2017 een ambulance en een Rapid Responder aanschaffen (zie ook pagina 23.). In 2018 moeten de eerste ambulances uit een eerdere aanbesteding weer vervangen worden. Dat vraagt een nieuwe aanbesteding. De vorige hebben we samen met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden gedaan en dat doen we nu weer.”

Nieuwe indeling

“Vooruitlopend hierop heeft onze autocommissie in 2016 het conceptprogramma van eisen voor de nieuwe ambulances al opgesteld”, vertelt medewerker bedrijfsbureau Raymond van Loef. “Hierin zijn met name wat wijzigingen voorgesteld in het ‘meubelplan’ voor de inrichting van de wagen en de meeste zijn door het MT goedgekeurd. In de praktijk blijkt dat de indeling van de in 2013 aangeschafte ambulances beter kan: de traumakast opent nu bijvoorbeeld vanaf de straatkant. Als je langs de snelweg staat, voelt en is dat onveilig. Daar hebben we een andere oplossing voor bedacht. Verder willen we graag de blauwe lichtbalk weer terug. Die maakt ons beter zichtbaar. We gaan daarover met ‘Midden’ in gesprek. Mochten zij willen vasthouden aan het huidige ‘meubelplan’, dan kan dat. In de aanbesteding kun je werken met twee kavels, maar dat maakt het niet goedkoper.”

Samen aanbesteden

“Aanbesteden doen we sinds 2016, met dank aan onze afdeling Inkoop, ook veel meer samen met onze brandweer.” Honigh ziet dat op allerlei gebied. “Denk aan de aanschaf van zuurstof, brandstof, de schoonmaak, toegangssystemen, (delen van) voertuig- of gebouwgerelateerd onderhoud. Het leidt tot verandering van processen, maar op termijn tot ontzorgen en kostenreductie.”

Weer gecertificeerd

De RAV onderging in 2016 weer een uitgebreide certificeringstoets en kreeg opnieuw het HKZ/ISO 9001-certificaat.

Dit betekent dat de organisatie de kwaliteit van haar functioneren goed bewaakt en dat zij – waar die kwaliteit achter blijft – haar procedures bijstelt om die kwaliteit weer op peil te brengen. ●

Staat van de rampenbestrijding

Gelet op de operationele prestaties is de basis in onze regio voor het overgrote deel op orde als het gaat over de voorbereiding op crises en rampen.

De planvorming en de samenwerking met gemeenten, netwerkpartners en andere veiligheidsregio's is goed voor elkaar. De internationale samenwerking kan wel beter en daar hebben we

We zijn steeds beter voorbereid, maar volgens de Inspectie moeten we blijven investeren in samenwerking, oefenen en kwaliteitszorg.

Dat concludeert de Inspectie Veiligheid en Justitie in haar 'Staat van de Rampenbestrijding 2016'. Net als bij veel veiligheidsregio's is het informatiemanagementproces bij ons voor verbetering vatbaar. Op het gebied van kwaliteit en kwaliteitsverbetering scoren we beter dan de andere regio's. De Inspectie is vooral tevreden over ons lerend vermogen.

in 2016 aan gewerkt: een convenant met Kreis Kleve is bijvoorbeeld voorbereid. Het gaat vooral over het delen van informatie, óók in de 'koude' fase. We zijn steeds beter voorbereid, maar volgens de Inspectie moeten we blijven investeren in samenwerking, oefenen en kwaliteitszorg. Daadwerkelijk optreden stelt immers hoge eisen aan de uitvoering. ●

Met VIL sneller gevonden

Op 30 juni zijn onze meldkamers gestart met het gebruik van VIL: Vaststelling Incident Locatie. VIL is een online applicatie die de locatie van een incidentmelder binnen maximaal een paar minuten vaststelt. We zetten hem vrijwel dagelijks in en dit zorgt ervoor dat hulpdiensten sneller ter plaatse kunnen zijn.

Voorwaarde is dat de melder een smartphone heeft waarop de locatiegegevens zijn ingeschakeld. Via de link in een smsje dat de centralist naar de smartphone stuurt, kan de melder zijn locatie met de meldkamer delen. Dit levert GPS-coördinaten op waarmee de hulpverleners adequaat op pad kunnen.

Handig in bos en buitengebied

Calamiteitencoördinator Remy van Berkesteijn is blij met VIL. "Buiten kijf staat dat we het snelst in actie kunnen komen als de melder meteen kan doorgeven waar hij is. Maar weet hij dat niet, dan is dit een prima aanvulling op onze systemen. Vooral buitenshuis werkt het heel snel. In gebouwen is de ontvangst soms wat minder. We gaan ervan uit dat we VIL vooral gebruiken voor meldingen in bossen en buitengebieden. Tijdens een bosbrand nabij Heumensoord, enkele maanden terug, had dit ons enorm kunnen helpen. Toen hebben brandweer en politie een uur gezocht naar de plek van de brand. De melder wist alleen dat hij ergens in het bos stond..."

Inzet VIL

Vanaf 30 juni 2016 is VIL 296 keer gebruikt. Bij de melding ging het 138 keer om de ambulance, 85 keer om de brandweer en 73 keer om de politie. ●

Huiselijk geweld? Melden!

In 2016 is door ambulancemedewerkers 41 keer een vermoeden van huiselijk geweld gemeld bij Veilig Thuis. Alle hulpverleners zijn daartoe bij wet verplicht. Het kan gaan over kindermishandeling, maar ook over die van ouderen, over verwaarlozing, verslaving. Doel is hulpverlening goed op gang te brengen, of bestaande hulp uit te breiden.

Ambulanceverpleegkundige Yvonne Beurskens: "Alle collega's zijn getraind in het oppakken van signalen en hoe zij deze kunnen melden. Posters en folders ondersteunen dit en vanuit Veilig Thuis krijgen we terug wat er met de meldingen is gebeurd. Daar leren we van. Sinds juni 2015

registeren we de meldingen. Tot eind dat jaar waren er 17. In de vier jaar daarvoor – toen we er nog niet zo op bedacht waren – 20. Het aantal meldingen is dus flink toegenomen, de kans op (betere) hulp daarmee ook." ●

Een veilig thuis. Daar maak je je toch sterk voor?

Brandveilig(er)

“Brandveilig leven en we staan er, als het toch mis is!” Dat is waar brandweercommandant Dennis van Zanten het eerst aan denkt als het over 2016 gaat. En dat hij trots is op zijn collegae: “Met de winkel continu open, hebben we een grote organisatieomslag gemaakt.”

Organisatie in thema's:

- Toezicht en handhaving
- Veilig bouwen
- Brandveilig leven
- Omgevingsveiligheid
- Operationele dienst
- Vakbekwaamheid
- Materieel
- Kennis, Innovatie en Informatie
- Advies en Ondersteuning

“Het is belangrijk om zo snel mogelijk na melding met kennis, kunde en goed materiaal bij een brand te zijn. Maar het is minstens zo belangrijk om er alles aan te doen dat er geen brand ontstaat.”
Regionaal commandant brandweer Dennis van Zanten

Dennis van Zanten: “We werkten en werken aan de invulling van de nieuwe op thema's ingerichte organisatiestructuur, terwijl alles gewoon doorgaat. We zijn er nog niet, maar zien wel grote vooruitgang: we weten elkaar beter te vinden, hebben meer inzicht in elkaars werk, delen en doen meer samen. Op dezelfde manier werken in de hele regio wordt gemeen-goed en dat komt de kwaliteit ten goede. Hierbij streven we naar een evenwicht tussen professionele normen en wat menselijk nu mogelijk is.” De 36 brandweerposten stonden en staan daarbij steeds centraal. Herijkt is de afspraak dat de tankautospuiter die het snelst bij een incident kan zijn, als eerste gealarmeerd wordt.

Risicogestuurde brandweezorg

“Ook zijn grote stappen gezet op weg naar risicogestuurde brandweezorg. Onze regio ziet er niet overal hetzelfde uit. Wij hebben landelijke en stedelijke gebieden en dus zijn er ook verschillende risico's. Het gaat niet om meer of minder, maar om anders per gebied. En dat vraagt om specifieke aanpak. Onze kwaliteit in de bestrijding van incidenten is daarbij niet alleen meer afhankelijk van tijd. Het gaat erom dat we met kennis, kunde en goed materiaal klaar zijn voor de vele verschillende klussen in ons verzorgingsgebied.”

vanzelfsprekend een hoofdtaak van de brandweer. Onze vrijwillige en beroeps brandweermannen en -vrouwen hebben daarin ook in 2016 weer een grote rol gehad. Zonder hen kunnen we onze repressieve taak, de incidentbestrijding, niet uitvoeren.”

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2016	2015
Branden	1.239	1.370
Hulpverleningen	1.495	1.771
Loze meldingen als gevolg van brandmeldinstallaties	1.241	1.596

Kanttekeningen bij de cijfers

“Over 2016 zien wij een daling op alle fronten. Op zich een mooi gegeven, maar de cijfers fluctueren per jaar. Dat komt omdat ze ook beïnvloed worden door factoren als verkeersincidenten en het weer. In 2016 waren er bijvoorbeeld 500 buitenbranden, tegen 649 in 2015. Dit veel hogere aantal was voor een groot deel te wijten aan de droogte in dat jaar. In 2016 rukte de brandweer voor hulpverleningen onder meer 188 keer uit voor ‘leefmilieu’ zoals gaslekkages, stormschade, liftopsluiting, het redden van dieren. In 2015 was dat 475 keer.” ●

Brandveiligheid is een coproductie

“Om dat voor elkaar te krijgen, hebben we eerst met de gemeenten en hun diensten in beeld gebracht welke risico’s er zijn in onze regio en de Integrale Risicoanalyse opgesteld. Maar risico’s zijn te beïnvloeden. In ons Programma Risicobeheersing beschrijven we welke activiteiten wij ondernemen om die risico’s zoveel mogelijk te beheersen. Onder andere staat erin hoe we onze inwoners, gemeenten, organisaties en bedrijven daarin meenemen. Want iedereen kan meewerken aan brandveiligheid. Op basis van deze twee notities, en op de inventarisatie van wat we in de regio hebben en kunnen, schrijven we ons brandweezorgplan. Op basis van dat plan kunnen we straks integraal risicogestuurd werken. Waar we in 2017 ook voor gaan is het samenbrengen van ons programma op risicobeheersing met dat van andere diensten. Dan kunnen we verbeteren en voorkomen dat we dingen dubbel doen of overslaan. Zo willen we onze regio samen veiliger maken.”

Brandweezorg in cijfers

“We richten ons steeds meer op het voorkómen van brand, met als doel het aantal branden verder omlaag te brengen. Daarnaast blijft het beperken van de gevolgen van brand

“Waar is het risico op brand en het effect ervan het grootst? Welke bezetting is nodig bij een diepe zandwinningsplas waar relatief weinig mensen komen? Over dat soort vragen denken we na bij het schrijven van het Brandweezorgplan.”

Brandweerofficier Odiel Nolet

“In de Integrale Risicoanalyse hebben we voor ruim 30 objectcategorieën beschreven wat hun risico-profiel is. Denk aan zieken- en verpleeghuizen, kinderdagverblijven, bedrijven, wooncomplexen, lichte en zware industrie. In het Programma Risicobeheersing geven we aan wat we hiervoor doen vanuit onze thema’s Toezicht en handhaving, Veilig bouwen, Brandveilig leven en Omgevingsveiligheid en gaan daarbij uit van het gebouw: dat moet veilig te gebruiken zijn.”

Teamleider Hans de Harder

2016 topjaar Brandveilig Leven

Facts
& Figures

De vorming van zijn team Brandveilig Leven dat alle regiogemeenten bedient. De samenwerking tussen het team en de brandweerposten tijdens de Brandpreventieweken. En de eerste (70!) voorlichtingen met de RedAlert. Dat zijn voor teamleider Brandveilig Leven Ad van Wingerden de hoogtepunten van 2016.

“We hebben een vliegende start gemaakt en echt een plaats gekregen binnen de organisatie. En dan niet alleen de vaste medewerkers, maar ook de 100 ambassadeurs (beroeps zowel als vrijwilligers) die we gewonnen hebben. Zo’n 70 keer namen zij de RedAlert mee, een brandweervagen die in 2015 door beroepsmedewerkers van de 24uursdienst is omgebouwd tot voorlichtingsvoertuig.” Van Wingerden is enthousiast over het succes van de RedAlert. “Mooi dat ie in 2016 al zo vaak in de hele regio is ingezet, en zelfs bekroond werd met de derde plaats bij de uitreiking van de Communicatieprijs Nijmegen. We hebben succesvol de verbinding weten te leggen tussen theorie en praktijk en bereiken daarmee een heel gevarieerde doelgroep: van ouderen tot gezinnen en studenten zowel als medewerkers bij een bedrijf. Daar zijn we trots op!”

Brandpreventieweken

Ook trokken het team Brandveilig Leven, dat van Vakbekwaamheid en de lokale brandweerposten gezamenlijk op tijdens de landelijke brandpreventieweken. In die weken werden inzetoefeningen gecombineerd met

ontruimingsoefeningen. Zo zijn in alle 16 gemeenten bewoners van seniorencomplexen geëvacueerd en konden zij daarna terecht bij de RedAlert voor de deur, voor voorlichting over brandveilig leven. “Bijzonder om te zien dat zoveel bewoners enthousiast meedoen aan de oefening. Die betrokkenheid motiveert ons enorm en laat zien dat we met onze voorlichting bijdragen aan een veiliger regio.”

Plannen voor 2017

“In 2017 starten we met het nieuwe jaarplan Risicobeheersing. We richten ons dan volgens het jaarthema op gebouwen met verminderd zelfredzaam, met en zonder zorg. Ook seizoenarbeiders en studenten horen dan tot onze doelgroep. Daarnaast gaan we verder met de netwerk-analyse die we in 2016 gestart zijn. Hierin brengen we partners in beeld die bij inwoners achter de voordeur kunnen komen. Denk aan thuiszorg, kerkgenootschappen, GGD. Aan hen vragen we mee te werken aan het vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij met name de groep zelfstandig wonende senioren. Uit landelijk onderzoek blijkt dat bij hen het risico op brand het grootst is.” ●

• 15 voorlichtings-bijeenkomsten naar aanleiding van een brand in de wijk

In overleg met de brandweerploegen, de gemeenten en de wijkagenten zijn voorlichtings-bijeenkomsten opgezet over de uitruk en brandveilig leven. De reacties zijn erg positief.

• 100% nabellen bij woningbranden

In 2016 heeft Team Brandonderzoek na een woningbrand de bevelvoerder gebeld over de aanwezige preventiemiddelen en het ontstaan van de brand. De resultaten zijn verwerkt in een folder (zie pagina 22). Brandveilig Leven neemt dit nabellen in 2017 over om de voorlichting verder te kunnen verbeteren.

• 100 nieuwe ambassadeurs geworven

Iedereen heeft 2 dagdelen cursus gehad in voorlichting geven.

• 40 keer voorlichting aan groep 6 van basisscholen in de regio

In schooljaar 2016-2017 staan 150 voorlichtingen gepland.

* Oost5: in Oost5 werken vijf veiligheidsregio's samen: die van Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland, Twente en Gelderland-Zuid

Noodopvang Heumensoord brandveilig

Sterk staaltje risicodenken

Van begin oktober 2015 tot 1 juni 2016 zijn op kampement Heumensoord, een natuurgebied vlakbij Nijmegen, zo'n 3.000 vluchtelingen van ca. 30 nationaliteiten tijdelijk opgevangen: gezinnen met in totaal 700 kinderen, alleenstaanden, jongeren en senioren. Brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau waren daar bij betrokken, de brandweer – en dan met name Risicobeheersing – het meest.

Voor specialist risicobeheersing Jan Engels lag het zwaartepunt van zijn werk in 2015 en in de eerste maanden van 2016 bij de opbouw van het kampement. "In het begin was ik er elke dag en dat was ook nodig, want de opbouw ging niet helemaal volgens het boekje. Normaal gesproken ligt er een bouwplan dat wij aan de hand van het Bouwbesluit controleren. Maar toen ik de eerste tekening kreeg, stonden er al tenten. En ook grotere dan zou mogen, en voor een langere periode dan normaal. Omdat snelheid geboden was, hebben we ons afgevraagd welke risico's we moeten afdekken om het veilig te maken voor de bewoners van Heumensoord en hoe. Met de gemeente Heumen, verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in het gebied, en het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) is menig overleg gevoerd. En we hebben het goed voor elkaar gekregen."

Controles

Ook toen Heumensoord eenmaal stond, was Engels regelmatig op Heumensoord te vinden. "Dan liep hij met Marjon Leusen, bouwkundige gemeente Heumen en Heidi Holtermans, milieu-inspecteur Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) een controleronde over het terrein. Worden alle afgesproken brandveiligheidsvoorschriften nageleefd? Is er nog iets aan gebouwen bijgekomen? Zijn de toegangsdeuren vrij, wordt er clandestien gekookt, zijn er 31 mensen van de Bedrijfshulpverlening 24/7 paraat in de slaappaviljoens, werken alle brandmeldinstallaties? In het begin moesten we behoorlijk bijsturen. Later ging het beter en kon ik afbouwen naar eens per week of per twee weken."

Enige incident

"Het enige brandincident dat in 2016 vanuit kamp Heumensoord is gemeld, betrof een brandende matras. Het COA heeft het brandje geblust. We zijn ter plaatse geweest voor nacontrole. Alles bleek in orde te zijn."

Kampement Heumensoord

31 slaappaviljoens • 5 grote eet- en recreatiepaviljoens • 1 schoolgebouwtje voor de kleinste kinderen • 1 huisartsenpost • 1 apotheek • 3 wasserettes • zeecontainers voor kleding- en schoenenuitgifte • 1 tent voor de technische dienst • 1 fietsenmakerij • 1 beveiligingsunit • 8 kantoorunits • speeltuintjes en een voet- en volleybalveld

Rol GHOR en Veiligheidsbureau

In onze regio hebben de gemeenten het vluchtelingen-vraagstuk opgepakt. De GHOR speelde met name een coördinerende en verbindende rol tussen ons bestuur en de noodopvang op Heumensoord. Ze was ook voorzitter van het overleg met de ketenpartners over de medische aspecten van de noodopvang. Verder heeft ze net als het Veiligheidsbureau een bijdrage geleverd aan het Coördinatieplan Noodopvang Heumensoord en met de GGD en het Veiligheidsbureau een draaiboek voor de gemeenten opgesteld met gezondheidskundige aandachtspunten voor de crisishulpverlening. Wekelijks zijn beelden gedeeld met Nijmegen om snel te kunnen aanpassen als dat nodig was en – bij verandering van weer bijvoorbeeld – in te spelen op de betekenis ervan voor de gezondheid, veiligheid, en het welbevinden van de bewoners.

Bijzondere klus

Engels kijkt tevreden terug op Heumensoord. "Het was een leuke, bijzondere klus. We hebben er veel van geleerd, want zoiets vraagt toch een andere manier van denken en werken. De samenwerking met Heumen en ODRN liep perfect: we hielpen elkaar ook, want er gebeurde zoveel dat je niet alles zelf in de gaten kon houden. Daarnaast hebben we met veel partijen en hun belangen te maken gehad: de gemeenten Heumen en Nijmegen, Heumensoord-beheerder Natuurmonumenten, waterwinbedrijf Vitens, het COA, de politie, GGD, defensie en de provincie. Ook die veelheid maakte het tot een speciale klus." ●

"De samenwerking met de Veiligheidsregio, in de persoon van Jan Engels, was heel prettig. We vormden een prima team, vulden elkaar aan. Door de situatie die botste met de geldende wetgeving hebben we flink moeten improviseren, maar met goed overleg is er een gezonde en veilige situatie ontstaan."

Marjon Leusen, gemeente Heumen en Heidi Holtermans, ODRN

35 straat-
oefeningen

Oefenen in virtual reality én op straat

Oefenen, trainen, opleiden: ieder jaar gebeurt er heel veel. Vakspecifiek, maar ook multidisciplinair. Ons Veiligheidsbureau zorgt ervoor dat er geoefend kan worden.

Zo zijn er in 2016 vier oefeningen gehouden voor het Regionaal Operationeel Team (ROT) en de stafsecties. Met het BT (Beleidsteam) is vijf keer geoefend. Voor het CoPI, Commando Plaats Incident, zijn ook volop oefeningen georganiseerd: 35 virtual reality en 35 straatoefeningen. Tijdens een oefening bootsen we zoveel mogelijk een daadwerkelijk incident na om het zo realistisch mogelijk te maken.

In 2016 organiseerden we ook vier Infospecials: twee bijeenkomsten voor iedereen met een rol in het CoPI-team en twee voor degenen in het ROT. Tijdens deze bijeenkomsten stond het jaarthema 'Hoogwater' centraal en waren er presentaties van onder andere de politie en Deltares. De bijeenkomsten werden goed bezocht en de aanwezigen waren er zeer over te spreken. De deelnemers vonden het fijn elkaar (beter) te leren kennen, zodat ze elkaar bij een oefening of incident gemakkelijker aan kunnen spreken.

Evalueren

Alle oefeningen zijn geëvalueerd op teamcompetenties en op het proces en de organisatie van de oefening. De (multi)waarnemers, waarvan er zo'n 12 in de regio zijn, evalueren op basis van een waarneemformulier de oefening en koppelen alles wat ze zien terug naar het team. In 2016 zijn ook waarnemers uit andere regio's uitgenodigd om hier – en omgekeerd wij bij hen – waar te nemen. Hierdoor ontstaat vergelijkingsmateriaal wat nieuwe ideeën geeft, maar ook laat zien waar aanscherping mogelijk is. In 2017 wordt dit voortgezet. ●

Rijles met toeters en bellen op de openbare weg

Ambulancechauffeurs André van Dreven (links) en René van Beest hebben in 2016 bij IBKI de voor rijinstructeur benodigde papieren gehaald.

Rijles in een leswagen met zwaailicht en sirene? Met ingang van 2016 krijgen de hulpdiensten in Gelderland-Zuid die ook op de openbare weg.

Marco Pfeijffer, regionaal opleidingscoördinator RAV en Meldkamer Ambulance, is blij met de toestemming van de Minister van Infrastructuur en Milieu. "Medeweggebruikers reageren vaak anders als je met optische en geluidsignalen rijdt. Nu kunnen we iedereen die met voorrangvoertuigen op pad gaat ook hierop trainen. Dat komt de veiligheid ten goede."

"Kunnen en mogen rijden met een voorrangvoertuig vraagt extra kennis en vaardigheden. Om die op peil te brengen en te houden, hebben we nu zelf twee rijinstructeurs in dienst. Ambulanceverpleegkundigen die uitrukken met de Rapid Responder zijn al bijgeschoold.

Met ingang van 2017 trainen de rijinstructeurs ook de Officieren van Dienst Geneeskundig van de GHOR." ●

Apeldoorn: here we come

Ook in 2016 is gewerkt aan de totstandkoming van de Meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. Hierin komen de meldkamers samen van politie, brandweer, ambulancezorg en Koninklijke Marechaussee (KMar) vanuit Oost5. Ieders huisvestingseisen zijn inmiddels bekend en duidelijk is dat de beoogde locatie daarvoor te klein is. Onderzocht wordt of deze wordt uitgebreid, of dat er nieuwbouw moet komen. Het plan is in 2019 over te gaan.

Meldkamer Oost-Nederland is straks een van de 10 locaties van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). Doel van de samenvoeging is om burgers in nood sneller en efficiënter te helpen. Burgemeester Carol van Eert van Beuningen is als voorzitter van de regionale stuurgroep in Oost-Nederland zeer betrokken bij het LMO-dossier. Vanaf mei 2016 is hij ook voorzitter van het (landelijke) bestuurlijk afstemmingsoverleg meldkamers. ●

Veiligheidsbureau en Bevolkingszorg

Vanuit het Veiligheidsbureau was Sanne Bastings nauw betrokken bij de activiteiten rond de functionarissen Bevolkingszorg. "We introduceerden bijvoorbeeld 'De online casustrainer', een digitale leerprikkel voor degenen die zich binnen de stafsectie Bevolkingszorg bezighouden met gemeentelijke crisisprocessen. Zij wilden graag vaker oefenen dan de gebruikelijke jaarlijkse oefening en kunnen nu maandelijks hun kennis over bevolkingszorg op peil houden."

"Op onze jaarlijkse netwerkdag bij Waterschap Rivierenland in Tiel zagen we dat onze informatiemanager nu zelf de informatie uit het computersysteem van het Waterschap kan halen om te gebruiken in het regiobeeld dat we bij hoogwater maken. De multidisciplinaire crisisteams en het team Bevolkingszorg beschikken daarmee direct over de meest actuele stand van zaken bij hoog water of een overstroming."

Mystery visits

"Naast onze specifieke oefeningen voor de verschillende functies binnen Bevolkingszorg en het meedraaien bij multidisciplinaire oefeningen brachten we alle gemeenten onverwacht een bezoek. Zo keken we of ze in geval van een incident voorbereid zijn op de komst van een stafsectie Bevolkingszorg."

Nog een rondgang

"Ook legden we onze gemeenten ons beleidsplan voor en vroegen hen of we doen wat we moeten doen. Het plan wordt hierdoor nu breed gedragen. Daarbij herkenden ze onze zoektocht naar de beste manier van contact maken met burgers en waardeerden ze de vorm die we in Kekerdom hebben gekozen." (zie pagina 14) ●

Feiten & cijfers 2016

ONZE REGIO

16
gemeenten

541.000
inwoners

1.040 km²
oppervlakte

4
snelwegen

5
vaarwegen

1
goederenspoorverbinding

VRGZ

Brandweer, Gemeenschappelijke Meldkamer, RAV, GHOR, Veiligheidsbureau en ondersteunende diensten.

1.281
medewerkers

waarvan

711
brandweervrijwilligers

507 fte
dienstverband

44 jaar
gemiddelde leeftijd

SPOEDEISENDE HULPVERLENING

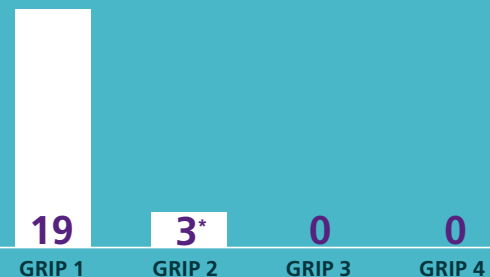
19.352
A1 ritten ambulance

2.526
prio 1 uitrukken brandweer

GRIP'S IN DE REGIO

De 'Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure' (GRIP) is ingericht om bij het bestrijden van ongevallen en rampen de juiste hulpverleners en functionarissen op het juiste moment in te schakelen.

* Op een en dezelfde dag viel onze gemeenschappelijke meldkamer twee keer uit; dit is als twee aparte GRIP2-situaties aangemerkt.

